

(๓๑)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ สวอ.๖๘-๖๙/๒๕๖๒

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๓๗-๑๔๓๘/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓

วันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

ความอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

ระหว่าง	{ พนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ นางสาวสายฝนหรือนริสรา ม่วงกลาง	โจทก์
		จำเลย
เรื่อง	ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ ความผิดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ	
ระหว่าง	{ พนักงานอัยการจังหวัดชัยภูมิ นางสาวสายฝนหรือนริสรา ม่วงกลาง	โจทก์
		จำเลย
		/เรื่อง

○ (๓๑ พ.)

- ๒ -

เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้

ความผิดต่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

โจทก์และจำเลย อุทธรณ์ คำพิพากษา

ศาลจังหวัดชัยภูมิ ลงวันที่ ๒๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ รับวันที่ ๑๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

คดีทั้งสองสำนวนนี้ ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษารวมกัน โดยให้เรียกโจทก์ทั้งสอง

สำนวนว่าโจทก์ เรียกจำเลยทั้งสองสำนวนว่าจำเลย

โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองสำนวนเป็นใจความว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม

๒๕๕๘ เวลาใดไม่ปรากฏชัด ถึงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เวลากลางวันต่อเนื่องกันตลอดมา

จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ กั้นสร้าง แผ้วถาง ทำลายป่า ในที่ดินบริเวณ

ป่ากลุ่มตาหมูน หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว (เดิมเป็นกิ่งอำเภอหนองบัวระเหว)

จังหวัดชัยภูมิ อันเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา

/และเมื่อ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๓ -

และเมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เวลาใดไม่ปรากฏชัด ถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ เวลากลางวันต่อเนื่องกันตลอดมา จำเลยบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองทำประโยชน์ กั้นสร้าง แผ้วถาง ทำลายป่า ในที่ดินบริเวณป่ากลุ่มตาหมูน หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว (เดิมเป็นกิ่งอำเภอหนองบัวระเหว) จังหวัดชัยภูมิ อันเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ เนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา โดยการใช้เครื่องจักรไม่ทราบชนิดประเภท มีด จอบ และ อุปกรณ์อื่น ไถถากถางต้นหญ้าวัชพืชและตัดต้นไม้ปรับปรุงพื้นดินบริเวณดังกล่าวแล้วเพาะปลูกพืช ทางการเกษตรจำพวกมันสำปะหลัง อันเป็นการทำลายป่า ยึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเอง หรือผู้อื่น กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้เสื่อมเสีย แก่สภาพดิน หิน กรวด ททราย ทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ งามไม้ แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น และ เป็นการเข้าไปดำเนินการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติและในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา และเนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา ตามลำดับ อันเป็นการทำลายหรือเป็นเหตุให้เกิดการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหาย แก่ทรัพยากรธรรมชาติ

ในเขต

○ (๓๑ พ.)

- ๔ -

ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติ
ที่ถูกจำเลยทำลายเสียหาย เนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา ค่าเสียหาย ๑๖๒,๘๐๕ บาท
และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของค่าเสียหายดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙
และที่ดินเนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา ค่าเสียหาย ๔๔๔,๓๕๖ บาท และดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของค่าเสียหายดังกล่าว นับแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ อันเป็น
วันที่ตรวจพบว่าจำเลยทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายเสียหายเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ
แก่ราชการกรมป่าไม้ เหตุเกิดที่ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ ขอให้ลงโทษ
ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔, ๕๔, ๕๕, ๗๒ ตี พระราชบัญญัติป่าสงวน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๔, ๒๖/๔, ๒๖/๕, ๓๑ พระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๒, ๑๓ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔, ๒๗ ให้จำเลย คนงาน
ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย

/แก้สภาพ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๕ -

แก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติภายในระยะเวลา
ที่ศาลกำหนด และให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๖๒,๘๐๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ
๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และค่าเสียหายเป็นเงิน ๔๔๔,๓๕๖ บาท พร้อม
ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ จนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้
และนับโทษจำคุกจำเลยต่อกันไป

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่โจทก์ขอให้รับโทษต่อ
และให้การในคดีส่วนแพ่งว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องเพราะมีการประกาศเขตอุทยาน
แห่งชาติทับที่ดินทำกินของจำเลยซึ่งทำกินและอาศัยมาก่อนประกาศเขตอนุรักษ์ จำเลยจึงย่อมมี
ความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ (ในขณะนั้น) ในการทำประโยชน์ในพื้นที่เดิมและ
เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่ให้หน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบในพื้นที่สำรวจการครอบครองเพื่อกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน การคิดคำนวณค่าเสียหาย
ของโจทก์ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและยังไม่เป็นที่ยอมรับ ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม ขอให้ยกฟ้อง

/ศาลชั้นต้น

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๖ -

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้

พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง, ๗๒ ตีร์ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ วรรคหนึ่ง (เดิม) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔, ๒๗ เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิด

ต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔,

๓๑ วรรคหนึ่ง (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐

รวม ๒ กระหนง จำคุกกระหนงแรก ๖ เดือน กระหนงที่สอง ๘ เดือน รวมจำคุก ๑๔ เดือน

คำให้การชั้นสอบสวนและคำแถลงในชั้นพิจารณาของจำเลยเป็นการให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์

แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘

คงจำคุก ๙ เดือน ๑๐ วัน ให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลยรื้อถอน

สิ่งปลูกสร้างหรือนำสิ่งใด ๆ อันก่อให้เกิดการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ออกจากเขตป่าสงวน

แห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายสำหรับที่ดิน ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา

/เป็นเงิน

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๗ -

เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ และที่ดิน ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กรมป่าไม้

โจทก์และจำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙๗๘ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าบางกลัก ในท้องที่ตำบลบางกลัก ตำบลบ้านไร่ ตำบลละตะแบก ตำบลห้วยยายจิว กิ่งอำเภอเทพสถิต อำเภอบำเหน็จณรงค์ ตำบลบ้านชนวน ตำบลโคกเรียงรัมย์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ ตำบลห้วยแย้ ตำบลวังตะเฒ่า ตำบลโคกสะอาด ตำบลหนองบัวระเหว กิ่งอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอจัตุรัส และตำบลท่ากูน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ภายในแนวแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และอาศัยอำนาจตามความ

ในมาตรา

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๘ -

ในมาตรา ๑๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าเทือกเขาพังเหยและป่านายางกลัก ในท้องที่ ตำบลท่าใหญ่ ตำบลถ้ำวังแดง อำเภอหนองบัวแดง ตำบลบ้านเจียง ตำบลเจาทอง ตำบลวังทอง กิ่งอำเภอกำแพงแสน อำเภอหนองบัวแดง ตำบลห้วยแย้ ตำบลวังตะเฆ่ อำเภอหนองบัวระเหว และ ตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยกฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวง พระราชกฤษฎีกาและแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนได้เห็นว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ และได้ปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและสำเนาพระราชกฤษฎีกาและแผนที่ท้ายกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันทุกแห่ง และในท้องที่สาธารณสุขสถาน ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้ทราบ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๒๕ และจำเลยได้ทราบ

/พระราชกฤษฎีกา

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๙ -

พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว ตามเอกสารและภาพถ่าย หมายเลข จ.๔ ถึง จ.๘, จ.๑๔, จ.๑๕, จ.๑๖ พื้นที่เกิดเหตุ ๒ แปลง มีเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา และเนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา ตามแผนที่สังเขปรอบสีแดง หมายเลข จ.๑๙ แผนที่ ๔ ตั้งอยู่ตำบลห้วยแย้ อำเภอหนองบัวระเหว (เดิมกิ่งอำเภอหนองบัวระเหว) จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติไทรทอง ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ มีบุคคลเข้าไปปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่เกิดเหตุ ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรทองและป่าสงวนแห่งชาติป่านายางกลัก และมีพื้นที่ที่ได้รับสำรวจตรวจพิสูจน์สิทธิและได้รับรองสิทธิราษฎรผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จำนวน ๘๔๗ ราย ๑,๑๙๗ แปลง เนื้อที่ ๒๗,๐๐๐ ไร่ ทั้งนี้ผู้ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ให้ทำประโยชน์เท่าที่ได้รับผ่อนผันเท่านั้นห้ามทำการตัดไม้ หรือขยายพื้นที่เพิ่มเติม ตามบัญชีรายชื่อผู้ได้รับผ่อนผันให้เข้าทำประโยชน์ตามมติคณะรัฐมนตรี เอกสารหมายเลข จ.๒๓ และ จ.๒๔ ไม่มีชื่อ จำเลย นายจอม ม่วงกลาง นางทองปิ่น ม่วงกลาง บิดามารดาจำเลย และนายพรหม ซึ่งจำเลยอ้างว่ายกที่ดินให้ตามหนังสือร้องขอความเป็นธรรม

/เอกสารหมายเลข

A ○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๐ -

เอกสารหมาย จ.๒๓ แต่อย่างไร ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้อง นางทองปิ่นมารดาจำเลย
ครอบครองทำประโยชน์ปลูกมันสำปะหลังบนที่ดินที่เกิดเหตุทั้งสองแปลงในกรอบเส้นสีแดงตามแผนที่
เอกสารหมาย จ.๒ และ จ.๑๙ และภาพถ่ายการบันทึกการตรวจยึดจับกุม เอกสารหมาย จ.๒
ในสำนวนคดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๔๕/๒๕๖๑ สำหรับปัญหาว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่
ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าไม่เคลือบคลุม จำเลยไม่อุทธรณ์ จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คดีมีปัญหาข้อกฎหมายให้วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ
จำเลยไม่ใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ บัญญัติว่า ห้ามมิให้พนักงานอัยการ
ยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมีได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน และมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง
บัญญัติว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว
ห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ เมื่อความผิดตามพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔, ๗๒ ตี ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ

/พ.ศ. ๒๕๐๗

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๑ -

พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ และความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔
มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๔) (๑๓), ๒๔, ๒๗ กฎหมายมิได้บัญญัติว่าเป็นความผิดอันยอมความได้
กรณีจึงเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน และได้เกิดขึ้นนอกเขตกรุงเทพมหานคร พนักงานสอบสวน
ที่มียศตั้งแต่นายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่า นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญา
ที่เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้เสียหายร้องทุกข์
ดำเนินคดีอาญาแผ่นดินแก่จำเลย เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้จำเลยเข้ามอบตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจ
และได้มีการแจ้งข้อเท็จจริง แจ้งสิทธิ และแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยทราบและมีการสอบสวนโดยชอบแล้ว
ตามบันทึกการรับมอบตัวและแจ้งข้อกล่าวหาเอกสารหมายเลข จ.๙ บันทึกคำให้การชั้นสอบสวน
เอกสารหมายเลข จ.๒๕ และ จ.๒๖ พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาลได้ โจทก์
จึงมีอำนาจฟ้อง อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาให้วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิด

/ตามคำพิพากษา

๐ (๓๑ พ.)

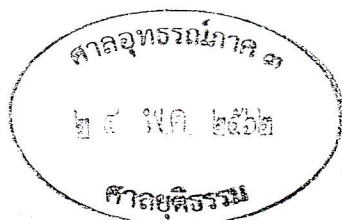

สำหรับศาลใช้

- ๑๒ -

ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ เห็นว่า จำเลยอุทธรณ์ว่า การขอคืนพื้นที่ตามคำสั่งคณะกรรมการ
ความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ ให้สำรวจผู้ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติไทรทองต้องเป็นผู้ได้รับ
การผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งจะไม่ถูกดำเนินคดีและได้รับ
ยกเว้นให้ทำกินไปก่อน แต่ไม่ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม พยานโจทก์ปากนายสนอง การปลูก ตรวจสอบ
ที่เกิดเหตุพบว่าพื้นที่ของจำเลยมิได้เป็นพื้นที่ที่ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น จำเลย
ไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากนายสนองพยานโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ได้ทำการขอคืนพื้นที่
โดยปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ แต่หาได้ดำเนินการตามนโยบาย
ในคำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ จำเลยยอมอยู่ในข่ายที่จะได้รับประโยชน์
โดยผลของคำสั่งที่ ๖๖/๒๕๕๗ นี้ด้วย เนื่องจากจำเลยได้อาศัยทำประโยชน์สืบสิทธิอยู่ใน
พื้นที่พิพาทเดิมตลอดมา ก่อนคำสั่งนั้นมีผลใช้บังคับหาใช้เพิ่งเข้ามาทำประโยชน์ใหม่ หน่วยงานเจ้าหน้าที่
มิได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ลุล่วง แต่กลับมาดำเนินคดีกับชาวบ้านและจำเลยเป็นคดีนี้ นายสนอง
ตอบคำถามค้านว่า ปัจจุบันการตรวจพิสูจน์สิทธินั้นยังไม่แล้วเสร็จอยู่ระหว่างการดำเนินการ จำเลย

/แสดงเจตนา

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๓ -

แสดงเจตนาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดมาว่า จำเลยไม่มีพื้นที่ทำกินอื่นอีกก็เป็นการยืนยันว่า
ต้องมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามเงื่อนไขในคำสั่งที่ ๖๖/๒๕๕๗ ข้อ ๒.๓ จำเลยจึงไม่มีเจตนา
กระทำความผิดตามฟ้อง เห็นว่า อุทธรณ์ของจำเลยดังกล่าวยอมรับข้อเท็จจริงว่าขณะเกิดเหตุจำเลย
ครอบครองปลูกไผ่บนสำปะหลังบนที่ดินพิพาททั้งสองแปลงตามฟ้องจริง เพียงแต่กล่าวอ้างว่า จำเลย
ได้รับความคุ้มครองไม่ต้องถูกขอพื้นที่พิพาทคืนตามคำสั่งที่ ๖๔/๒๕๕๗ แต่ตามคำให้การและทางนำสืบ
ในชั้นพิจารณา จำเลยนำสืบปฏิเสธว่าขณะเกิดเหตุจำเลยอยู่บ้านของสามีที่จังหวัดเพชรบูรณ์
และได้กลับมาเยี่ยมบ้านเพียง ๒ สัปดาห์ ที่ดินพิพาทที่เกิดเหตุ นั้น นางทองปิ่นมารดาจำเลยบอกว่า
จะแบ่งให้กับจำเลยแต่ขณะนั้นจำเลยยังทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร นางทองปิ่นจึงยังเป็นผู้ทำกิน
ในที่ดินพิพาทที่เกิดเหตุ ทำนองว่าขณะเกิดเหตุจำเลยไม่ได้ครอบครองทำประโยชน์บนที่ดินพิพาท
จึงไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้องโจทก์ อันเป็นข้ออุทธรณ์ต่อสู้ที่ขัดแย้งกัน เมื่อพิจารณาคำให้การ
ชั้นสอบสวนของจำเลย เอกสารหมาย จ.๒๕ และ จ.๒๖ จำเลยให้การว่า จำเลยได้รับมอบที่ดิน
จากบิดามารดาโดยการแบ่งให้กับบุตร เคยมีการเข้ามาสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๐ มิถุนายน

/๒๕๕๑

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๔ -

๒๕๔๑ ในปี ๒๕๔๖ และดำเนินการดังกล่าวในปี ๒๕๔๙ และในปี ๒๕๕๘ เจ้าหน้าที่ได้เข้าพื้นที่
นอกการสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี ให้เซ็นยินยอมออกจากพื้นที่ หากไม่เซ็นจะนำเจ้าหน้าที่ตำรวจ
และทหารมาขับไล่พรุ่งนี้ โดยโจทก์มีร้อยตำรวจเอกนวรรตน์ ชายเขว่า พนักงานสอบสวนเบิกความ
ยืนยันว่านางทองปิ่นระบุว่าที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุเป็นของจำเลย ไม่ปรากฏว่าจำเลยให้การปฏิเสธว่า
ไม่ได้ครอบครองทำประโยชน์ อีกทั้งพยานโจทก์ปากนายสนอง พนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติ
ไทรทอง เบิกความว่า เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ พยานกับพวกออกสำรวจไปถึงที่ดิน
ที่เกิดเหตุซึ่งมีการปลูกมันสำปะหลัง พบนางทองปิ่นมารดาจำเลยอยู่บริเวณดังกล่าวบอกว่า
ที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุได้แบ่งให้จำเลยถือครองเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๕๐ ตารางวา ทำประโยชน์ด้วยการ
ปลูกมันสำปะหลัง แต่นางทองปิ่นและจำเลยไม่มีชื่อได้รับผ่อนผันพิสูจน์สิทธิให้ทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี
ปี ๒๕๔๑ จึงขอคืนพื้นที่โดยตกลงให้จำเลยเก็บเกี่ยวผลผลิตให้เสร็จภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙
นางทองปิ่นลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกข้อตกลงขอคืนพื้นที่แทนจำเลย เมื่อถึงกำหนดพยานกับพวก
ไปตรวจสอบพบว่าจำเลยยังคงเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่แล้วเสร็จ คงรื้อถอนไปบางส่วน ต่อมาวันที่

/๗ เมษายน

○ (๓๑ พ.)

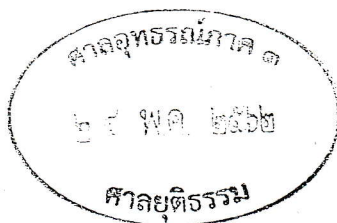

สำหรับศาลใช้

- ๑๕ -

๗ เมษายน ๒๕๕๙ พยานกับพวกเดินทางไปตรวจสอบพื้นที่อีกครั้งพบว่าจำเลยยังไม่เก็บมันสำปะหลัง
เนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา จึงรวบรวมหลักฐานแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน
ต่อมาวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ พยานกับพวกไปตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุอีกครั้ง พบจำเลย
และมีการปลุกมันสำปะหลังเพิ่มอีกเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา โดยเป็นคนละพื้นที่กับพื้นที่เดิม
จึงไปแจ้งความร้องทุกข์เพิ่มเติม และมีนายจรัสศักดิ์ กิ่งชัยภูมิ พนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติไทรทอง
ซึ่งร่วมตรวจสอบพื้นที่พิพาทกับนายสนองเบิกความยืนยันสอดคล้องกัน นอกจากนี้นายจรัสศักดิ์
เบิกความว่า ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ นายสนองให้พยานไปแจ้งผู้ใหญ่บ้านซับหวายว่า
นางทองปิ่นและจำเลยทำผิดข้อตกลงคืนพื้นที่ ผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้พยานไปแจ้งความด้วยตนเอง พยาน
จึงไปแจ้งนางทองปิ่นและจำเลยที่บ้าน ซึ่งนางทองปิ่นยังคงยืนยันว่าจำเลยเป็นผู้ครอบครองที่ดิน
แปลงที่เกิดเหตุโดยไม่ปรากฏว่า ในขณะนั้นจำเลยโต้แย้งหรือคัดค้านว่าไม่ได้เป็นผู้ทำประโยชน์
บนที่ดินแปลงที่เกิดเหตุแต่อย่างใด พยานโจทก์ต่างเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่มีสาเหตุโกรธเคือง
กับจำเลยมาก่อน เชื่อว่าเบิกความตามความจริง จำเลยเบิกความตอบคำถามค้านว่า นางนิตยา

/พี่สาว

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๖ -

พี่สาวบอกจำเลยว่า นางทองปิ่นมารดาได้ที่ดินที่เกิดเหตุมาจากนายพรหม ขณะนั้นจำเลยยังเด็ก จึงไม่ทราบว่ที่ดินบริเวณดังกล่าวอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยจำเลยไม่ได้นำนายพรหม มาเบิกความเป็นพยาน อีกทั้งจำเลยอ้างว่าในปี ๒๕๔๑ คณะรัฐมนตรีมีมติให้สำรวจรายชื่อ ราษฎรที่ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อควบคุมพื้นที่ไม่ให้มีการรุกล้ำ เพื่อให้ราษฎรที่ทำกินอยู่พิสูจน์สิทธิว่ามีสิทธิทำกินก่อนมีประกาศ และยอมผ่อนผันให้ทำกินต่อไป โดยไม่ขยายพื้นที่ ปรากฏว่า อุทยานแห่งชาติไทรทองได้สำรวจพื้นที่ดังกล่าวรวม ๓ ครั้ง ในปี ๒๕๔๖ ปี ๒๕๕๑ และปี ๒๕๕๓ ซึ่งตามบัญชีรายชื่อผู้ได้รับผ่อนผันให้เข้าทำประโยชน์ตามมติคณะรัฐมนตรี เอกสารหมาย จ.๒๓ และ จ.๒๔ ไม่ปรากฏว่ามีชื่อจำเลย นายจอม ม่วงกลาง นางทองปิ่น บิดามารดาจำเลยและนายพรหม ซึ่งจำเลยอ้างว่ายกที่ดินให้นางทองปิ่นมารดาแต่อย่างใด ข้อต่อสู้ ที่จำเลยอ้างว่านายพรหมยกที่ดินให้บิดามารดาจำเลย บิดามารดาได้ครอบครองที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุ แล้วจำเลยสืบสิทธิครอบครองต่อจากมารดาจำเลยตั้งแต่ก่อนมีคำสั่งและจำเลยไม่มีที่ทำกินอยู่ในข่าย ที่จะได้รับประโยชน์ ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๔/๒๕๕๗ และ ๖๖/๒๕๕๗ นั้น

/จึงไม่อาจ

๐ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๗ -

จึงไม่อาจรับฟังได้ อีกทั้งคำสั่งดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
ปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็น
การทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และ
ผู้ไม่มีที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้น ก่อนคำสั่งที่มีผลบังคับใช้ ยกเว้นผู้บุกรุกใหม่
จะต้องดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมและดำเนินการตามขั้นตอน
ก็เป็นเพียงแนวทางในการผ่อนผันให้แก่ราษฎรที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวแต่เดิมนั้น ซึ่งเป็น
การเปิดโอกาสให้จำเลยพิสูจน์สิทธิแต่จำเลยไม่สามารถพิสูจน์ได้ และมีการผ่อนผันให้จำเลย
เก็บเกี่ยวผลผลิตและพิสูจน์สิทธิ แต่จำเลยยังคงปลูกไร่มันสำปะหลังเพิ่มต่อมาอีก และไม่สามารถ
พิสูจน์สิทธิได้ ดังนี้ พฤติการณ์ดังกล่าวฟังได้ว่า จำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่เกิดเหตุ
โดยทราบอยู่แล้วว่าได้ครอบครองที่ดินอันอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และป่าสงวนแห่งชาติ
พยานหลักฐานของจำเลยจึงไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์ได้ การกระทำของจำเลย
ที่ปลูกมันสำปะหลังจึงเป็นการเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยาน

/แห่งชาติ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๑๘ -

แห่งชาติตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถางป่าโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการทำลาย ทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ออกคำสั่งให้จำเลยและมารดาจำเลยออกจาก พื้นที่เกิดเหตุแต่กลับยังดำเนินการปลุกมันสำปะหลังต่อมาอีก การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิด ตามฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยมานั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาประการสุดท้ายให้วินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยและโจทก์ว่า จำเลย ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังยุติว่า จำเลยได้บุกรุกเข้าไป ปลุกมันสำปะหลังในพื้นที่เกิดเหตุเนื้อที่รวมกันประมาณ ๑๑ ไร่ ๔ งาน ๑๓๘ ตารางวา ซึ่งตั้งอยู่ใน เขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ การบุกรุกดังกล่าวจึงถือเป็นเหตุให้เกิดการทำลาย หรือทำให้สูญหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ จำเลย จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๒๖/๔ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่ได้ทำการทำลายหรือทำให้เสียหายของสภาพความเป็นป่านั้น จึงไม่อาจ

/รับฟังได้

○ (๓๑ พ.)

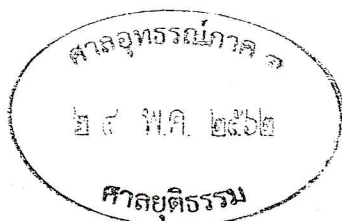

สำหรับศาลใช้

- ๑๙ -

รับฟังได้ อุทธรณ์ของจำเลยข้อนี้ก็ฟังไม่ขึ้นเช่นเดียวกัน ส่วนที่โจทก์อุทธรณ์ว่า ศาลชั้นต้นกำหนด
ค่าเสียหายไม่เต็มตามฟ้อง นั้น โจทก์มีนายเกริกฤทธิ์ มุกดา และนายรัชพล พยุ่งสิน พนักงานป่าไม้
กรมอุทยานแห่งชาติฯ เบิกความว่า พยานผ่านการอบรมการเป็นผู้ประเมินความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม
จากกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีประสบการณ์ในการประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมหลายคดี
และเป็นการประเมินตามหลักสูตรมาตรฐานของกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีมาตรฐานตามหลักวิชาการ
ซึ่งใช้กันทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ นายเกริกฤทธิ์ได้ออกใบประเมินค่าเสียหาย
ทางสิ่งแวดล้อมพื้นที่เกิดเหตุ เนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา และเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙
นายรัชพลได้ออกใบประเมินค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมพื้นที่เกิดเหตุ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา
โดยได้ไปสำรวจป่าที่มีความสมบูรณ์ที่สุดและอยู่ใกล้กับที่เกิดเหตุที่สุด เพื่อวัดเส้นรอบวงของต้นไม้
สำหรับแปลงตัวอย่าง และได้กันพื้นที่ไว้ โดยแปลงที่นายเกริกฤทธิ์ตรวจสอบมีเนื้อที่กว้าง ๒๐ เมตร
และยาว ๔๐ เมตร จากการตรวจสอบต้นไม้ ๒๖ ต้น ในแปลงดังกล่าวพบว่าส่วนมากต้นไม้
มีเส้นรอบวงประมาณ ๘๐ เซนติเมตร และสูง ๑๓.๓๔ เมตร เมื่อรวมพื้นที่หน้าตัดต้นไม้ ๒๖ ต้น

/ได้ค่าเฉลี่ย

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๐ -

ได้ค่าเฉลี่ย ๑๘,๔๘๔.๙ ตารางเซนติเมตร ส่วนแปลงเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา นายรัชพลเบิกความว่า ได้กินพื้นที่ไผ่มีความกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร จากการตรวจต้นไม้ ๓๓ ต้น พบว่าไม้ส่วนมากมีเส้นรอบวงประมาณ ๖๐ เซนติเมตร มีความสูงประมาณ ๙ เมตร รวมพื้นที่หน้าตัดของต้นไม้ทั้งหมด ได้ค่าเฉลี่ย ๑๙,๙๘๗.๐๒ ตารางเซนติเมตร นายเกริกฤทธิ์ และนายรัชพลได้เก็บตัวอย่างดินในที่เกิดเหตุและแปลงตัวอย่างรวม ๗ จุด โดยการเดินสลับฟันปลา และขุดดินลึกประมาณ ๑๕ เซนติเมตร แล้วใช้มือหยิบดินทั้งเจ็ดจุดใส่ในถุง รวมประมาณ ๒ - ๓ กิโลกรัม จากนั้นนำดินที่ได้ในแต่ละแปลงคลุกเคล้ากัน แยกเป็นดินในที่เกิดเหตุกับดินในแปลงตัวอย่างแล้วนำดินในแต่ละแปลงใส่ขวดซึ่งมีน้ำอยู่และเขย่าประมาณ ๒๐ - ๓๐ ครั้ง ทั้งไว้ ๑ - ๒ วัน เพื่อให้ดินตกตะกอน เมื่อดินตกตะกอนแล้วจะมีดินเกิดขึ้น ๒ ชั้น ชั้นที่อยู่ล่างสุดเป็นดินทรายเพราะมีน้ำหนักมาก ชั้นถัดขึ้นมาจะเป็นดินทรายแป้ง จากนั้นจะนำดินทั้งสองขวด เปรียบเทียบดูความสูงของแต่ละชั้นดิน และนำตัวเลขความสูงของชั้นดินเข้าสู่โปรแกรมการคำนวณ ค่าเสียหาย ผลการตรวจสอบพบว่าแปลงที่ถูกบุกรุกแปลงแรกวัดได้ความสูงของชั้นดินในที่เกิดเหตุ

/๑๐ เซนติเมตร

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๑ -

๑๐ เซนติเมตร แปลงที่สองสูง ๙.๕ เซนติเมตร โดยมีความสูงของดินทรายแปลงแรก
๗.๓ เซนติเมตร ความสูงของดินแปลงที่สอง ๗.๒ เซนติเมตรในชั้นทรายแบ่งแปลงแรก
๐.๙ เซนติเมตร แปลงที่สอง ๑.๒ เซนติเมตร ส่วนดินจากแปลงตัวอย่างได้ความสูงทั้งหมด
๑๐ เซนติเมตร มีความสูงของดินทราย ๗.๐ เซนติเมตร และมีความสูงของดินชั้นทรายแบ่ง
๑.๑ เซนติเมตร จากการตรวจสอบความลาดชันของที่ดินที่เกิดเหตุ พบว่าแปลงแรกมีความลาดชัน
๑๔.๑๖ เปอร์เซ็นต์ ถือว่ามีความลาดชันสูง แปลงที่สองลาดชัน ๕ เปอร์เซ็นต์ ถือว่ามีความลาดชัน
ปานกลาง ซึ่งหากฝนตกที่ดินบริเวณที่มีความลาดชันมากจะทำให้น้ำไหลเร็วเพราะไม่มีพืชปกคลุม
อาจทำให้น้ำท่วมและชะล้างแร่ธาตุบริเวณหน้าดินออกไป หลังจากนั้นได้นำข้อมูลค่าเฉลี่ยของหน้าตัดไม้
และความสูงของต้นไม้ ค่าความลาดชัน ข้อมูลสภาพดินไปเข้าโปรแกรมคิดคำนวณค่าเสียหาย
อันเกิดจากการบุกรุกของจำเลยบริเวณพื้นที่เกิดเหตุเนื้อที่ ๘ ไร่เศษดังกล่าว เป็นค่าเสียหาย
จากประมาณทั้งที่สูญหายแปลงแรก ๔๔,๖๒๔ บาท แปลงที่สอง ๓๗,๓๕๙ บาท ค่าเสียหาย
จากปริมาณดินที่สูญหายแปลงแรก ๓๖,๐๑๓ บาท แปลงที่สอง ๑๓,๖๒๗ บาท ค่าเสียหาย

/จากอุทธรณ์

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๒ -

จากอนุหม้ออากาศที่เพิ่มขึ้นแปลงแรก ๒๖๖,๐๒๒ บาท แปลงที่สอง ๖๙,๖๙๒ บาท ค่าเสียหาย
จากปุ๋ย N (ไนโตรเจน) สูญหายแปลงแรก ๘๔,๗๓๙ บาท แปลงที่สอง ๓๖,๗๕๖ บาท
ค่าเสียหายจากปุ๋ย P (ฟอสฟอรัส) สูญหายแปลงแรก ๑,๓๗๗ บาท แปลงที่สอง ๕๓๘ บาท
และค่าเสียหายจากปุ๋ย KC (โปแตสเซียม) สูญหาย แปลงแรก ๑๑,๕๘๑ บาท แปลงที่สอง
๔,๘๓๓ บาท รวมค่าเสียหายพื้นที่แปลงแรก ๔๔๔,๓๕๖ บาท เอกสารหมาย จ.๑๒ จ.๑๔
ในสำนวนคดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๔๕/๒๕๖๑ ค่าเสียหายแปลงที่สอง ๑๖๒,๘๐๕ บาท เอกสารหมาย
จ.๑๐ จ.๑๒ จากการสำรวจแปลงป่าธรรมชาติที่อยู่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุที่สุดพบว่าเป็นป่าเต็งรัง
มีความอุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้หลายชนิด ดินมีความชื้น มีความหลากหลายทางชีวภาพ จากการ
บุกรุกทำลายป่าของจำเลยส่งผลให้บริเวณป่าลดลง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ
และมีผลต่อปัจจัยทางชีวภาพ กระทบต่อสภาพดิน น้ำ อากาศ สัตว์ป่า สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ
เพราะทั้งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจะมีความสัมพันธ์กันไม่ทางตรงก็ทางอ้อมในระบบนิเวศน์
ก่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติ และส่งผลกระทบต่อในด้านต่าง ๆ เกิดการชะล้างพังทลาย

/ของดิน

A

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๓ -

ของดิน ป่าที่ถูกทำลายจะทำให้ไม่มีต้นไม้วัชพืชปกคลุม เมื่อฝนตกลงมาน้ำฝนจะกัดเซาะหน้าดิน ที่อุดมสมบูรณ์ให้ไหลไปกับกระแสน้ำ และไหลอย่างรุนแรง ทำให้เกิดน้ำท่วมตอนล่างอย่างฉับพลัน เกิดความแห้งแล้งในฤดูแล้ง ป่าที่เกิดเหตุเป็นป่าต้นลำธาร ทำให้เกิดการระเหยของน้ำจากผิวดินสูง แต่การซึมผ่านผิวดินต่ำ กับดูดซับน้ำไว้ได้น้อยส่งผลให้น้ำไหลสู่ลำธารน้อยเกิดปัญหาโลกร้อน เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งของการหมุนเวียนสาร ระหว่างออกซิเจนกับคาร์บอนไดออกไซด์ น้ำ และสารอื่น ๆ ทำให้เกิดการสะสมของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรยากาศเพิ่มขึ้น คุณภาพน้ำเสื่อม เมื่อฝนตกจะพัดเอาดินโคลนตะกอนลงสู่แหล่งน้ำทำให้ขุ่นตื้นเขิน คุณภาพน้ำด้อยลง ไม่สามารถ ใช้อุปโภคบริโภคได้ พืชสัตว์มีจำนวนลดลง เป็นต้น เห็นว่า พยานโจทก์ปากนายเกริกฤทธิ์ และนายรัชพลเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเบิกความตามความรู้และประสบการณ์ได้อย่างละเอียด เมื่อความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยซึ่งเป็นการกระทำละเมิด จำเลย ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่กรมป่าไม้หน่วยงานของรัฐผู้เสียหาย ซึ่งการคำนวณค่าเสียหาย ของทรัพยากรธรรมชาติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องใส่เข้าไปในโปรแกรม

/ดังกล่าว

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๔ -

ดังกล่าวเพื่อคำนวณมูลค่าความเสียหาย และแบบประเมินดังกล่าวได้คำนวณตามสภาพป่าไม้แบบเดียวกับสภาพป่าไม้ขณะจำเลยเข้าบุกรุกทำลาย โดยวิธีคำนวณมีผลค่าเสียหายแยกรายละเอียดและอัตราร้อยละของรายละเอียดแต่ละประเภทและตรงกับพื้นที่ที่ตรวจสอบสภาพพื้นที่ มีภาพถ่ายทางอากาศหมายเลข จ.๒ แผ่นที่ ๒ และ จ.๓ ระบุสภาพของที่ดินโดยรอบที่เกิดเหตุว่ามีความสมบูรณ์มาก เชื่อว่าพยานโจทก์ปากนายเกริกฤทธิ์และนายรัชพล พยานผู้เชี่ยวชาญย่อมคำนวณค่าเสียหายถูกต้องและน่าเชื่อถือเนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงที่พยานได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยโดยอาศัยความรู้ความชำนาญของตน มิใช่เบิกความถึงข้อเท็จจริงที่ตนประสบพบเห็นดังเช่นพยานบุคคลทั่วไป อีกทั้งวิธีการคำนวณนั้นเป็นไปได้และน่าเชื่อถือ วิธีการคิดค่าเสียหายไม่ซ้ำซ้อน มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานของหน่วยงานของรัฐ และไม่ปรากฏว่าพยานมีความขัดแย้งกับจำเลยหรือมีผลประโยชน์ทางคดี จึงมีน้ำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายที่ดินเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ที่ดินเนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม

ไม่เห็นฟ้องด้วย

○ (๓๑ พ.)

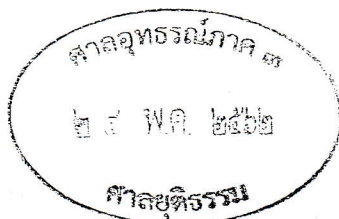
สำหรับศาลใช้

- ๒๕ -

ไม่เห็นฟ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนอุทธรณ์ข้ออื่นไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป
จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

อนึ่ง ความผิดฐานเข้าไปดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อหาผลประโยชน์ในเขตอุทยาน
แห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑๓), ๒๗ มีระวางโทษปรับ
ไม่เกินห้าร้อยบาท จึงมีอายุความ ๑ ปี นับแต่วันกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๙๕ (๕) ปรากฏว่าโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เมื่อนับแต่
ระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ และวันที่ ๑๑ กรกฎาคม
๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่จำเลยกระทำความผิดแล้วเป็นเวลาเกิน ๑ ปี ความผิดฐานนี้จึงขาดอายุความ
ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา
๑๖ (๑๓), ๒๗ ด้วย จึงไม่ชอบ ส่วนความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่จำเลยกระทำ
ต่อกรมป่าไม้เป็นคดีส่วนแพ่ง แต่คดีนี้ปรากฏว่าคำพิพากษาศาลชั้นต้นมิได้กำหนดค่าฤชาธรรมเนียม
ในส่วนแพ่งเป็นการไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๗

/ประกอบ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๖ -

ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๐ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จะไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาในศาลชั้นต้น และได้มีคู่ความฝ่ายใด
อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม ก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง และคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้อง
ในสำนวนแรกว่า จำเลยกระทำความผิดเมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๑๑
กรกฎาคม ๒๕๕๙ ต่อเนื่องกันตลอดมา อันเป็นการกระทำความผิดก่อนและหลังวันที่พระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับคือวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ กรณี
จึงต้องปรับบทลงโทษจำเลยตามกฎหมายใหม่ แต่ศาลชั้นต้นมิได้ปรับบทลงโทษตามกฎหมายใหม่
ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมเห็นสมควรปรับบทลงโทษให้ถูกต้อง โดยโทษตามพระราชบัญญัติ
ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี
ถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท แต่ศาลชั้นต้นวางโทษจำคุกในความผิดฐานนี้
ในสำนวนแรกมาเพียงจำคุก ๖ เดือน ซึ่งเป็นการวางโทษต่ำกว่าที่กฎหมายใหม่กำหนด แต่เมื่อโจทก์

/มิได้อุทธรณ์

(๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๒๗ -

มิได้อุทธรณ์ขอให้เพิ่มโทษจำเลย ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมจึงไม่อาจเพิ่มเติมโทษ
จำเลยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๒

พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๑๔ ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา

๓๑ วรรคหนึ่ง (ที่แก้ไขใหม่) กับให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายสำหรับที่ดิน ๓ ไร่ ๑ งาน ๙๗ ตารางวา

เป็นเงิน ๑๖๒,๘๐๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม

๒๕๕๙ และที่ดินเนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา เป็นเงิน ๔๔๔,๓๕๖ บาท พร้อมดอกเบี้ย

อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ยกฟ้อง

โจทก์ในความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑๓), ๒๗

ค่าฤชาธรรมเนียมในคดีส่วนแพ่งทั้งสองศาลให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น.

นางสาวรัญลักษณ์ นาควัชระ

นางยุพา วงศ์ทองทิว

นายวชิระ เศษแสงศรี

